

РЕШЕНИЕ

№ 17

гр. София, 04.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВОЕННО-АПЕЛАТИВЕН СЪД в публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: полк.ЛИДИЯ П. ЕВЛОГИЕВА

Членове: полк. СВИЛЕН Р.
АЛЕКСАНДРОВ
полк.ЮЛИЯН В. БАНКОВ

при участието на секретаря ТАНЯ ИЛ. ДИМЧЕВА
като разгледа докладваното от полк. СВИЛЕН Р. АЛЕКСАНДРОВ Въззивно наказателно дело от общ характер № 20236000600033 по описа за 2023 година

с участието на прокурора полк. Момчил Бенчев.

След като обсъди доводите на страните и извърши цялостна проверка на атакуваната присъда съгласно изискванията на чл. 314, ал. 1 НПК, съдът установи следното:

С присъда № 2/01.03.2023 г. по НОХД № 89/2022 г. по описа на Военен съд – Пловдив подсъдимият редник 3 – ти клас Г. П. С. от в.ф. – Г. .. е признат за виновен в това, че в качеството си на длъжностно лице съгласно чл. 93, т. 1, б. „б“ от НК – Дежурен гориво-смазочни материали /ГСМ/ за провеждане на дневно-нощни полети, за времето от 17:30 часа на 25.05.2021 г. до 01:25 часа на 26.05.2021 г., в склада за гориво-смазочни материали във в.ф. - Г. .., не положил достатъчно грижи за запазването на повереното му имущество и за възложената му работа, като нарушил :

- подточка **1.5.5** от подточка **1.5** „Тръбопроводи“ от т. III „Обекти и средства за съхранение на гориво-смазочни материали, специални течности и технически имущества за ГСМ“ от „Ръководство за осигуряване с ГСМ, специални течности и техническо имущество за ГСМ във въоръжените сили“, обявено със заповед на министъра на отбраната ОХ-... от 03.05.2017 г., *„През време на експлоатация тръбопроводите трябва да бъдат под постоянно наблюдение и контрол. Технически прегледи се извършват преди всяко преливане на ГСМ, но не по-рядко от два пъти на месец“*, като застъпвайки в дежурство към 17:30 – 18:00 часа на 25.05.2021 г., не проверил,

че гъвкавата връзка /маркуч/ на всмукателния тръбопровод, свързващ автохидрант 1 с групата резервоари 1-10, не е бил свързан с общия тръбопровод на групата резервоари 1-10 /бил е откачен от системата и се е намирал в свободно състояние/ и не го закачил към общия тръбопровод на групата резервоари 1-10;

- подточка 2.5 от т. II „Приемане, съхранение и раздаване на гориво-смазочни материали, специални течности и технически имущества за ГСМ“ от „Ръководство за осигуряване с ГСМ, специални течности и техническо имущество за ГСМ във въоръжените сили“, обявено със заповед на министъра на отбраната ОХ-... от 03.05.2017 г., **„Прехвърлянето на гориво трябва да започне само след като лицето, което организира работата по източването и наливането на горивото се увери, че отварянето и затварянето на съответните кранове е извършено правилно“**, като към 17:30 – 18:00 часа на 25.05.2021 г., след като застъпил в дежурство, отворил спирателния кран на резервоар 3 от групата резервоари 1-10, крана на тръбопровода, свързващ всички резервоари от групата резервоари 1-10, а около 23:00 – 23:10 часа на 25.05.2021 г., преди да зареди с гориво „Джет А-1“ автогоривозареждач с № ВА 118 473, отворил и кран № 4, намиращ се на всмукателния тръбопровод, свързващ автохидрант 1 с групата резервоари 1-10, като не проверил, че спирателни кранове с номера 55 и 56, намиращи се на всмукателния тръбопровод към вертикалния резервоар Т-1, са отворени и не ги е затворил; не затворил и кран 3 /намиращ се на нагнетателния тръбопровод, свързващ автохидрант 1 с групата резервоари 1-10/;

- в разрез с установената практика в склад ГСМ във в.ф. – Г. ..., след всяко зареждане на автогоривозареждачи, да се затварят всички кранове, които са били отворени за извършване на зареждането, същия, след като около 23:30 часа на 25.05.2021 г., заредил автогоривозареждач с № ВА 118 473, не затворил спирателния кран на резервоар 3 от групата резервоари 1-10, не затворил крана на тръбопровода, свързващ всички резервоари от групата резервоари 1-10, не затворил кран № 4, намиращ се на всмукателния тръбопровод, свързващ автохидрант 1 с групата резервоари 1-10;

- подточка 2.4 от т. II „Приемане, съхранение и раздаване на гориво-смазочни материали, специални течности и технически имущества за ГСМ“, от „Ръководство за осигуряване с ГСМ, специални течности и техническо имущество за ГСМ във въоръжените сили“, обявено със заповед на министъра на отбраната ОХ-... от 03.05.2017 г., **„По време на преливането трябва да се наблюдава състоянието на резервоарите, тръбопроводите и крановете“**, нарушил и Алгоритъм за приемане и съхранение на авиационни горива с ЖП транспорт и автоцистерни в новоизграден склад за ГСМ за изстребителна авиация от пакета способности СР.... по Програма на НАТО за инвестиции в сигурността /NSIP/, утвърден от командира на в.ф. – Г. .. с изх. № 5... от 10.09.2013 г., **„В процеса по експлоатацията и обслужването на новоизградените площадки и съоръжения на обекта, личният състав на секция „ГСМ“ следи допълнително за получени нарушения или отклонения по монтирани спирателни кранове, съединителни муфи, фланцови връзки, уплътнители, манометри и друга спирателна и**

предпазна арматура“, като по време на зареждането с гориво „Джет А-1“, около 23:30 часа на 25.05.2021 г., на автогоривозареждач с № ВА 118 473 и около 01:25 часа на 26.05.2021 г. на автогоривозареждач с № ВА 118 472, не е наблюдавал и следял състоянието на резервоарите, тръбопроводите, крановете, съединителни муфи, фланцови връзки, уплътнители, и от това последвало разпиляване на имущество в размер на 91 549 /деветдесет и една хиляди и петстотин четиридесет и девет/ литра гориво „Джет А-1“ изтекло на земята, през откачената гъвкава връзка на всмукателния тръбопровод, свързващ автохидрант 1 с групата резервоари 1-10, нанесени щети на стойност 165 432.87 лева сто шестдесет и пет хиляди четиристотин тридесет и два лева и осемдесет и седем стотинки/ собственост на военно формирование – Г. ..., поради което и на основание чл. 219, ал. 1, пр. 4 и пр. 5 и чл. 54 от НК е ОСЪДЕН на „ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА“ за срок от ЕДНА ГОДИНА и „ГЛОБА“ в размер на ПЕТСТОТИН лева.

На основание чл. 304 от НПК подсъдимият е признат за НЕВИНЕН за разпиляване на имущество и за нанесени щети на в.ф. – Г. .. до стойността от 168 585.65 лева /сто шестдесет и осем хиляди петстотин и осемдесет и пет лева и шестдесет и пет стотинки/.

На основание чл. 66, ал. 1 НК изпълнението на наказанието „ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА“ е ОТЛОЖЕНО за срок от 3 /ТРИ/ години.

Съдът се е произнесъл по разноските по делото.

В протеста се сочи, че наложеното на подсъдимия наказание е явно несправедливо, тъй като при определянето му основният съд неправилно е преценил съотношението между смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства за редник С., както и че не е отчел като отегчаващи обстоятелства специфичната тежест на инкриминираното деяние, процесуалното поведение на подсъдимия, опитът му да прехвърли отговорността за извършеното от него на други военнослужещи и липсата на разкаяние. Иска се изменение на атакуваната присъда, като размерът на наложеното наказание „Лишаване от свобода“ бъде увеличен на две години, чието изпълнение бъде отложено за срок от пет години, а размерът на наказанието „Глоба“ бъде увеличен на хиляда лева.

В съдебно заседание прокурорът поддържа протеста по изложените съображения.

В жалбата на подсъдимия се твърди, че присъдата е необоснована и незаконосъобразна, тъй като при постановяването ѝ основният съд не е приложил правилно материалния закон. Иска се нейната отмяна и оправдаване на подсъдимия по повдигнатото му обвинение. В допълнението на жалбата от защитника на подсъдимия адвокат Д. Д. се сочи, че при постановяване на съдебния си акт основният съд е направил превратен и повърхностен анализ на събрания в съдебно заседание доказателствен материал. Необосновано е прието, че редник С. е длъжностно лице, тъй като от приложената по делото негова длъжностна характеристика е видно, че той не отговаря на критериите по чл. 93, ал. 1, б. „б“ НК – извършва само дейност на материално изпълнение съгласно ППлВС № 3/25.06.1970 г. и не се явява

длъжностно лице. Твърди се, че съдът неправилно не се е съобразил с липсата на отегчаващи отговорността обстоятелства и алтернативно се иска изменение на присъдата с приложение на чл. 55, ал. 1, т. 2 НК, при което на подсъдимия да не се налага наказание „Глоба“.

В съдебно заседание адвокат Д. поддържа жалбата по изложените съображения. Допълва, че при постановяване на първоинстанционната присъда съдът е допуснал съществено процесуално нарушение - не са доказани по безсъмнен начин размерът на вредата; защо след случая спешно са монтирани допълнителен „тройник“ и осветление на мястото, където е бил разливът и не е установено кога и как са направени незаконно построените резервоари, за които няма никаква документация. Прави допълнително алтернативно искане за отмяна на атакуваната присъда и връщане делото за разглеждане от друг състав на Военен съд Пловдив с указания за връщане делото на прокуратурата за убедително и обективно разследване, при което да се установи кой следва да отговоря за изтеклия бензин.

Подсъдимият поддържа жалбата и становището на адвоката си.

Военно-апелативният съд провери изцяло правилността на атакуваната присъда и за да се произнесе установи следното:

В съдебно заседание на 01.03.2023 г. по н.о.х.д. № 89/2022 г. основният съд е приключил първоинстанционното съдебно следствие и е пристъпил към съдебни прения. Пledoарии последователно са развили участващият по делото прокурор и защитникът на подсъдимия адвокат С. Я. от АК - Пловдив. След пledoарията на адвокат Я. е последвала реплика на прокурора „Нямам какво да добавя“. В пledoарията си в своя защита подсъдимият е заявил „Няма какво да добавя. Съгласен съм с пledoарията на моя защитник. Желая да бъда оправдан“. След това съдът се е оттеглил на съвещание и след провеждането му е обявил публично присъдата си.

Въззивният съд намира, че съдебният протокол на Военен съд Пловдив вярно отразява протеклите процесуални действия и хронологично отразява реда на провеждане на съдебните прения. По делото липсват искания за поправка на този протокол или служебно произнасяне на съда по неговата нередовност. Протоколът разкрива допуснато от първоинстанционния съд процесуално нарушение с неприлагане на задължителните правила на чл. 297 – чл. 299 НПК, тъй като от него е видно, че в края на пренията съдът не е дал на подсъдимия право на последна дума, в която той да изрази своето окончателно отношение към обвинението и която е самостоятелен етап от съдебното заседание. В последната си дума подсъдимият може да посочи нови данни, които биха могли да имат значение по делото, и тогава съдът е длъжен да възобнови съдебното следствие, да събере необходимите доказателства и отново да проведе съдебни прения и да изслуша последната дума на подсъдимия. Всичко това сочи, че правото на последна дума на подсъдимия е особено важно негово право, чрез което той в най-висша степен реализира правото си на защита по делото. Ограничаването на това право, а в още по-значима степен и въобще лишаването на подсъдимия от правото му на последна дума, съществено накърняват неговите права, тъй като го лишават

от правото му на защита – чл. 348, ал. 3, т. 1 НПК. По този начин, като се е оттеглил на съвещание и след провеждането му е обявил присъдата си, без да е изслушал последната дума на подсъдимия, основният съд е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, обуславящо наличие на основанията по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК.

Заложеното от законодателя важно значение на правния институт на „Последна дума на подсъдимия“ в процеса е било обосновано в редица решения на върховната съдебна инстанция /Р № 37/1989 г. по н.д. № 718/88 г. I н.о. ВС; Р № 399/86 г. по н.д. 418/86 г. II н.о. ВС; Р № 185/2009 г. по н.д. № 146/2009 г. III н.о. ВКС и др./. Правото на последна дума на подсъдимия е изведено отделно от другите процесуални права и в разпоредбата на чл. 55, ал. 3 НПК, а детайлизацията за практическото приложение на нормата е доразвита в отделен раздел V, Глава Двадесета НПК.

Нарушението е неотстранимо от въззивната инстанция, тъй като не могат да бъдат извършени действия, съществени за конкретна фаза от наказателния процес.

Допуснатото съществено процесуално нарушение в хода на първоинстанционното съдебно производство налага отмяна на атакувания съдебен акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд.

Невъзможността за отстраняване на нарушението от въззивният съд не предполага излагане на съображения по същество на наведените в протеста, в жалбата и в допълнението към нея доводи.

Водим от горното и на основание чл. 335, ал. 2, вр. чл. 348, ал. 3, т. 1 НПК, Военно-апелативният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ присъда № 2/01.03.2023 г. по НОХД № 89/2022 г. по описа на Военен съд Пловдив и **ВРЪЩА** делото за ново разглеждане от друг състав на същия съд.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на жалба и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____